

REGULAMIN
XVII Ogólnopolski Festiwal Kolęd i Pastorałek
„STAROPOLSKIE KOLEĐOWANIE”
RADOM 2018

Ogólnopolski Festiwal Kolęd i Pastorałek STAROPOLSKIE KOLEĐOWANIE ma na celu popularyzowanie tradycyjnego wykonywania kolęd i pastorałek, propagowanie wiedzy o historii polskiej muzyki, literatury i kultury a także wspieranie i promowanie wykonawców kultywujących kolędowanie. Festiwal jest skierowany do dzieci, młodzieży i dorosłych z terenu całej Polski oraz Polonii.

Głównymi organizatorami festiwalu są:

- Diecezjalna Komisja ds. Muzyki i Śpiewu Kościelnego, ul. Prusa 6, 26-600 Radom
- Ośrodek Kultury i Sztuki „RESURSA Obywatelska” ul Malczewskiego 16, 26-600 Radom

Biuro organizacyjne Festiwalu:

Ośrodek Kultury i Sztuki „Resursa Obywatelska” Radom ul. Malczewskiego 16
tel. 48 362 42 63 e-mail: resursa@resursa.radom.pl www.resursa.radom.pl

Patronat honorowy objęli: J. E. Ks. Bp Henryk Tomasik

Prezydent Miasta Radomia Radosław Witkowski

1. Festiwal odbędzie się w trzech kategoriach:

- solista/duet
- zespół
- schola lub chór

2. Nagrody przyznane zostaną w trzech kategoriach wykonawczych z podziałem na dwie kategorie wiekowe:

- do lat 13
- powyżej 13 lat

Nagroda Główna 3000 zł, fundowana przez J.E. ks. bpa Henryka Tomasika, Ordynariusza Diecezji Radomskiej - za najlepsze wykonanie Staropolskiej Kolędy.

3. Uczestnicy Festiwalu zobowiązani są do zaprezentowania dwóch utworów należących do kategorii:

- staropolska kolęda i pastorałka
- tradycyjna kolęda
- pastorałka

Każdy z dwu prezentowanych utworów może pochodzić z innej z kategorii.

Kolędy i pastorałki niezależnie od tego czy są nowe czy stare ,treścią dotyczą Tajemnicy Bożego Narodzenia. Liczba wykonywanych zwrotek nie powinna przekraczać trzech a większa liczba zwrotek może być uzasadniana gdy wszystkie zwrotki tworzą całość przedstawianej w utworze historii, w szczególności dotyczy to kolęd staropolskich (por. załącznik 2). Tzw. piosenki świąteczne czyli utwory traktujące np. pięknej zimie, podarkach Mikołaja czy innych tematach nie odwołujących się do Tajemnicy Bożego Narodzenia nie kwalifikują się na Festiwal. Zgłaszający je, nie będą dopuszczani do występu.

4. W kategorii chórów przynajmniej jeden utwór winien być wykonany a capella.

5. Czas prezentacji nie może przekroczyć 15 min./soliści i duety 10 min./ (nie dotyczy kolędy staropolskiej, por. załącznik 2)

6. Festiwal odbędzie się w dwóch etapach:

- I etap – eliminacje w rejonach - 5 - 17 grudnia 2018r.

Białobrzegi, Opoczno, Kozienice, Drzewica, Skaryszew, Lipsko, Pionki i Radom.

Do eliminacji w rejonach można zgłosić maksymalnie trzech wykonawców z jednej placówki (domu kultury, parafii, szkoły, itd.). Z każdego rejonu do finału jest kwalifikowanych do trzech wykonawców.

Istnieje możliwość wyboru dowolnego miejsca uczestniczenia w eliminacjach. Można uczestniczyć tylko w jednych eliminacjach.

- II etap - finał ogólnopolski –21.12.2018, Radom, Resursa Obywatelska.

7. Zgłoszeń do Festiwalu należy dokonywać jedynie na formularzu (wzór poniżej). Formularz zgłoszeniowy należy przesać na wskazany przez organizatorów adres wybranego rejonu.

8. **Komisję oceniającą – JURY**- uczestników przesłuchań eliminacji powołują organizatorzy w rejonach a JURY Finału XVII Ogólnopolskiego Festiwalu Kolęd i Pastorałek STAROPOLSKIE KOLEĐOWANIE RADOM '2018 powołuje OKiSz „Resursa Obywatelska”.

9. Finał XVII Ogólnopolskiego Festiwalu Kolęd i Pastorałek „STAROPOLSKIE KOLEĐOWANIE” RADOM 2018:

- przesłuchania finałowe odbędą się w 21 grudnia 2018r. od godz. 9.00 w Ośrodku Kultury i Sztuki „ Resursa Obywatelska” Radom ul. Malczewskiego 16

- ogłoszenie wyników, wręczenie nagród, i KONCERT GALOWY - 21 grudnia 2018r. o godz. 17.00

10. W Festiwalu nie mogą brać udziału wykonawcy, którzy w ostatniej edycji otrzymali nagrodę GRAND PRIX.

11. Uczestnicy przesłuchań finałowych są zobowiązani do udziału w Koncercie Galowym na zaproszenie Organizatora.

12. Organizatorzy zastrzegają sobie prawo dysponowania materiałami zarejestrowanymi dowolną techniką podczas koncertów: FINAŁOWEGO I GALOWEGO w celu archiwizacji oraz transmisji TV.

13. Instytucje delegujące uczestników ponoszą koszty przejazdu i pobytu.

14. Szczegółowych informacji udzielają:

- organizatorzy w poszczególnych rejonach,

- Ośrodek Kultury i Sztuki „Resursa Obywatelska” ul Malczewskiego 16, 26-600 Radom; Osoba odpowiedzialna: Andrzej Przybylski, tel. 48 362 42 63 w 23 lub 502 152 428 (godz. 9 – 15), andrzej.przybylski@resursa.radom.pl, resursa@resursa.radom.pl

- ks. Dariusz Sałek (Diecezjalna komisja Diecezjalna Komisja ds. Muzyki i Śpiewu Kościelnego: tel. 605 113 540 - w poniedziałki od godz. 11.00 w siedzibie Resursy Obywatelskiej , Malczewskiego 16, Radom.

15.00. Ks. Dariusz Sałek w szczególności udziela konsultacji w zakresie kolęd staropolskich (istnieje możliwość dowolnego wyboru kolęd staropolskich jeżeli publikacja ich jest udokumentowana, propozycje są również w „załącznik 2”). telefonicznie 605 113 540

16. Organizatorzy eliminacji w rejonach i ich terminy:
(planowanie od 6 – 18 grudnia – w uzgodnieniu z organizatorem)

● **Kozienice**

Organizator: Kozienicki Dom Kultury im. Bogusława Klimczuka, 26-900 Kozienice ul. Warszawska 29, osoba odpowiedzialna: Aleksandra Sitnik i Małgorzata Koksa, tel.: 48 611 07 50 wew. 125; termin przyjmowania zgłoszeń do **30.11.br.** na adres: Kozienicki Dom Kultury im. Bogusława Klimczuka, 26-900 Kozienice ul. Warszawska 29 z dopiskiem: STAROPOLSKIE KOLEĐOWANIE lub e-mail: ola.sitnik@dkkozienice.pl lub malgorzata.koksa@dkkozienice.pl w tytule wiadomości: STAROPOLSKIE KOLEĐOWANIE.

Przesłuchania odbędą się **6 grudnia godz. 10.00**

w Centrum Kulturalno-Artystycznym, ul. Warszawska 29, 26-900 Kozienice.

● **Białobrzegi**

Organizator: Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury, Kościelna 31, 26-800 Białobrzegi tel. 48 6132370 ; termin przyjmowania zgłoszeń do **4.12.br.** na adres M-GOK 26-800 Białobrzegi, ul. Kościelna 31 e-mail .mgok@bialobrzegi.pl .

Przesłuchania odbędą się **10 grudnia br. godz. 10.00**

● **Pionki**

Organizator: Miejski Ośrodek Kultury, 26-670 Pionki ul. Radomska 1
Osoba odpowiedzialna: Anna Lipska tel. 48 6125125 lub 607 507 259
Formularz zgłoszeniowy należy przesać do **dn. 4.12.br.** na adres: MOK 26-670 Pionki, ul. Radomska 1. lub e-mail: mokpionki@o2.pl

Przesłuchania odbędą się **11 grudnia br. godz. 10.00**

● **Opoczno**

Organizator: Miejski Dom Kultury 26-300 Opoczno, ul. Biernackiego 4; osoba odpowiedzialna: Agata Andrzejewska, tel. 44 7361410 w.25, 505-958-565; termin przyjmowania zgłoszeń do **7.12.br.** na adres: MDK, 26-300 Opoczno, ul. Biernackiego 4, e-mail: agata.andrzejewska@op.pl.

Przesłuchania odbędą się **12 grudnia br. godz. 10.00**

● **Skaryszew**

Organizator: Parafia p.w. św. Jakuba w Skaryszewie oraz Publiczna Szkoła Podstawowa w Skaryszewie ul. Wojska Polskiego 5, 26-640 Skaryszew; osoba odpowiedzialna: Artur Janiak, tel. 48 610 30 19, 0 607 290 037; termin przyjmowania zgłoszeń do **5.12.br** na adres: Publiczna Szkoła Podstawowa w Skaryszewie ul. Wojska Polskiego 5, 26 -640 Skaryszew lub arturjaniak@interia.pl .

Przesłuchania odbędą się **13 grudnia godz. 10.00**

● **Drzewica**

Organizator: Regionalne Centrum Kultury, ul. Stawowa 27, 26-340 Drzewica; osoba odpowiedzialna: dyr. Krzysztof Kowalski tel. 48 375-51-10; termin przyjmowania zgłoszeń do **7.12.br.** na adres RCK ul. Stawowa 27, 26-340 Drzewica rck@rck.drzewica.pl .

Przesłuchania odbędą się **14 grudnia br. godz. 10.00**

- **Lipsko**

Organizator: Lipskie Centrum Kultury 27–300 Lipsko, ul.Rynek 2, e-mail:lck@lcklipsko.pl; osoba odpowiedzialna: Izabela Ronduda tel. 48 378 01 31; termin przyjmowania zgłoszeń do **5.12.br.** na adres: Lipskie Centrum Kultury 27-300 Lipsko, Rynek 2 lub e-mail: dyrektor@lcklipsko.pl, lck@lcklipsko.pl .

Przesłuchania odbędą się **15 grudnia br. godz. 10.00**

- **Radom**

Organizator: Ośrodek Kultury i Sztuki „Resursa Obywatelska” ul Malczewskiego 16, 26-600 Radom; osoba odpowiedzialna: Andrzej Przybylski tel. 48 362 42 63 w 23 lub 502 152 428; Formularz zgłoszeniowy należy przesłać pod adres: Ośrodek Kultury i Sztuki „Resursa Obywatelska” ul Malczewskiego 16, 26-600 Radom lub e-mail: andrzej.przybylski@resursa.radom.pl. resursa@resursa.radom.pl; termin przyjmowania zgłoszeń do 11.12.2018 r.

Przesłuchania odbędą się **17 grudnia br. od godz. 10.00**

w Sali Widowiskowej OKiSz „Resursa Obywatelska” ul. Malczewskiego 16 w Radomiu.

✓ pieczęćka instytucji reprezentowanej/

Formularz zgłoszeniowy

1. Pełna nazwa i adres instytucji.....

.....

2. Kategoria: solista/zespół/ schola lub chór*

3. Dane uczestnika

.....

/ Imię i nazwisko wykonawcy lub nazwa i kategoria zespołu /

Przedział wiekowy.....liczba osób śpiewających.....

Forma wykonania:

Akompaniament własny (instrument -)/

„pół-playback”/ a cappella*

Potrzeby techniczno-akustyczne.....

.....

.....

4. Wykonywane utwory (czas trwania prezentacji ok.....min)

a)

Tytuł.....

Autor tekstu.....muzyka.....

b)

Tytuł.....

Autor tekstu.....muzyka.....

5. Osiągnięcia artystyczne

.....

.....

.....

6. Osoba odpowiedzialna / kontakt /

Imię i nazwisko.....

Adres.....

tel. kontaktowye-mail.....

7. Ilość uczestników.....+ opiekunowie.....=.....

Oświadczenie

Ja niżej podpisany(a), w związku z udziałem w XVI Ogólnopolskim Festiwalu Kolęd i Pastoralek „Staropolskie Kolędowanie” w OKiSz „Resursa Obywatelska” w Radomiu, w roku 2018 oraz ew. w transmisji i emisji telewizyjnej Finału Festiwalu w Telewizji - wyrażam nieodpłatnie nieodwołalną zgodę na to, aby:

- mój wizerunek i/lub głos oraz moja wypowiedź - w całości lub w postaci dowolnych fragmentów była emitowana

- przekazane przeze mnie utwory audiowizualne (w tym nagrania, prezentacje, etc.), fotografie oraz inne, zostały wykorzystane w w/w audycji tworzonej i/lub emitowanej przez Telewizję oraz innych nadawców rozpowszechniających program telewizyjny jak również w przygotowywanych przez te podmioty materiałach promocyjnych lub reklamowych. Nieodpłatne zezwolenie (upoważnienie), o którym mowa powyżej odnosi się do wielokrotnego korzystania z mojego wizerunku, głosu, wypowiedzi oraz dostarczonych utworów audiowizualnych na wszystkich znanych polach eksploatacji.

.....

(czytelny podpis osoby zgłaszającej lub uczestnika)

*niewłaściwe skreślić

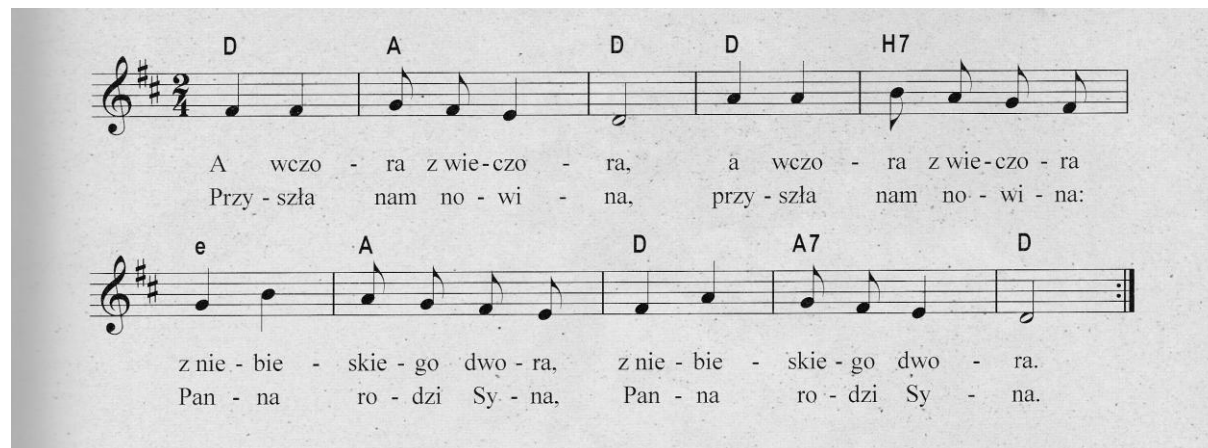
załącznik 2

A wczora z wieczora

Kolęda barokowa "A wczora z wieczora" została zanotowana w zbiorze wydanym w 1630 roku i liczy 11 zwrotek. Kolęda została odkryta i spisana przez Oskara Kolberga.

Nuty do kolędy nie zachowały się.

Melodia przyjęta współcześnie jest bardzo zbliżona do przekazu ks. Jana Siedleckiego w *Śpiewniczku* (1908 rok).

A wczora z wie - czo - ra z wie - czo - ra, a wczora z wie - czo - ra
Przy - szła nam no - wi - na, przy - szła nam no - wi - na:
z nie - bie - skie - go dwo - ra, z nie - bie - skie - go dwo - ra.
Pan - na ro - dzi Sy - na, Pan - na ro - dzi Sy - na.

A wczora z wieczora, a wczora z wieczora
z niebieskiego dwora, z niebieskiego dwora.

Przyszła nam nowina, przyszła nam nowina:
Panna rodzi Syna, Panna rodzi Syna.

**Boga prawdziwego, nieogarnionego.
Za wyrokiem Boskim, w Betlejem żydowskim.**

**Pastuszkowie mali w polu wtenczas spali,
gdy Anioł z północy światłość z nieba toczy.**

**Chwałę oznajmując, szopę pokazując,
chwałę Boga tego, dziś nam zrodzonego.**

**'Tam Panna Dzieciątko, mile Niemowlątko,
uwija w pieluszki, pośpieszcie pastuszki**

**Natychmiast pastuszy śpieszą z całej duszy,
weseli bez miary, niosą z sobą dary.**

**Mądrości drухowie, z daleka królowie,
pragną widzieć swego Stwórcę przedwiecznego.**

**Dziś Mu pokłon dają w ciele oglądają.
Każdy się dziwuje, że Bóg nas miłuje.**

**I my też pośpieszmy, Jezusa ucieszmy
ze serca darami: modlitwa, cnotami.**

**Jezu najmilejszy, ze wszech najwdzięczniejszy,
zmiłuj się nad nami grzesznymi sługami.**

Gdy się Chrystus rodzi

Ta polska kolęda jest jedną z najstarszych pieśni bożonarodzeniowych. Tekst liczy 7 zwrotek, Chorałowy początek i fragmenty zawierają elementy charakterystyczne dla wczesnego baroku. Tekst znajduje się w zbiorze ks. Michała Marcina Mioduszelewskiego z 1843 roku *Pastorałki i kolędy z melodyjami, czyli piosnki wesole ludu w czasie świąt Bożego Narodzenia po domach śpiewane, a przez X.M.M.M. zebrane* (1843 rok). Zapis melodii uległ pewnym zmianom i nastąpiły modyfikacje pierwotnej rytmiki.

C a F C a d G C
Gdy się Chry - stus ro - dzi i na świat przy - cho - dzi
ciem - na noc w ja - sno - ści pro - mie - ni - stej bro - dzi.

G C d C
A - nio - ło - wie się ra - du - ją, pod nie - bio - sa wy - śpie - wu - ją:

G C7 F d G G7 C F G C
Glo - ri - a, Glo - ri - a, Glo - ri - a in - ex - cel - sis De - o!

Gdy się Chrystus rodzi, I na świat przychodzi,
Ciemna noc w jasności, Promienistych brodzi.
Aniołowie się radują, Pod niebiosy wyśpiewują:
Gloria, gloria, gloria In excelsis Deo!

Mówią do pasterzy, Którzy trzód swych strzegli,
Aby do Betlejem, Czym prędzej pobiegli,
Bo się narodził Zbawiciel, Wszego świata Odkupiciel.
Gloria, gloria, gloria In excelsis Deo

O niebieskie duchy, I posłowie nieba,
Powiedcież wyraźniej, Co nam czynić trzeba,
Bo my nic nie pojmujemy, Ledwo od strachu żyjemy.
Gloria, gloria, gloria In excelsis Deo

Idźcie do Betlejem, Gdzie Dziecię zrodzone,
W pieluszki powite, W żłobie położone.
Oddajcie Mu pokłon boski, On osłodzi wasze troski.
Gloria, gloria, gloria In excelsis Deo

A gdy pastuszkowie, Wszystko zrozumieli,
Zaraz do Betlejem, Spieszno pobieżeli
I zupełnie tak zastali, Jak anieli im zeznali.
Gloria, gloria, gloria In excelsis Deo

A stanąwszy w miejscu, Pełni zadumienia,
Iż się Bóg tak zniżył, Do swego stworzenia,
Padli przed Nim na kolana, I uczcili swego Pana.
Gloria, gloria, gloria In excelsis Deo

Wreszcie kiedy pokłon, Panu już oddali,
Z wielką wesołością, Do swych trzód wracali,
Że się stali być godnymi, Boga widzieć na tej ziemi.
Gloria, gloria, gloria In excelsis Deo

Hej, w dzień narodzenia

Melodia zapisana przez benedyktyнки w latach 1754 i 1758 roku. Wersja dziś śpiewana znajduje w zbiorze ks. Michała Mioduszeńskiego *Pastorałki i kolędy z melodyjami, czyli piosnki wesole ludu w czasie świąt Bożego Narodzenia po domach śpiewane, a przez X.M.M.M. zebrane z 1843 roku. Jest kolędą saską, pasterską.*

D D7 e A D

Hej, w dzień na - ro - dze - nia Sy - na Je - dy - ne - go
Oj - ca przed - wiecz - ne - go Bo - ga praw - dzi - we - go.

A7 D E A

We - so - ło śpie - waj - my, chwa - łą Bo - gu daj - my.

D A D

Hej ko - łą - da! Ko - łą - - - da!

Hej, w dzień narodzenia Syna jedyne
Ojca przedwiecznego, Boga prawdziwego
Wesoło śpiewajmy,
Chwałę Bogu dajmy.
Hej, kolęda, kolęda!

*Panna porodziła niebieskie Dzieciątko,
W żłobie położyła małe Pacholątko.*

*Pasterze śpiewają,
Na multankach grają.
Hej, kolęda, kolęda!*

*Skoro pastuszkowie o tym usłyszeli,
Zaraz do Betlejem czym prędzej bieżeli.
Witają Dzieciątko,
Małe Pacholątko.
Hej, kolęda, kolęda!*

*Kuba nieboraczek, nierychło przybieżał,
Śpieszno bardzo było, wszystkiego odbieżał.
Panu nie miał co dać,
Kazali mu śpiewać.
Hej kolęda, kolęda!*

*Dobyl tak wdzięcznego głosu baraniego,
Że się Józef stary przestraszył od niego,
Już uciekać myśli,
Ale drudzy przyszli.
Hej kolęda, kolęda!*

*Mówi mu Staruszek: nie śpiewaj tak pięknie,
Bo się głosu twego Dzieciątko przelęknie,
Lepiej mu zagrajcie,
Panu chwałę dajcie.
Hej kolęda, kolęda!*

Mędrcy świata

Mędrcy świata to popularna kolęda z ok. 1870 roku. Pierwszy zapis był w *Śpiewniczku zawierającym pieśni kościelne* ks. Jana Siedleckiego z 1878 roku. Słowa napisał Stefan Bortkiewicz, a melodię skomponował Zygmunt Odlegowicz. Kolęda jest przeznaczona na dzień Trzech Króli.

Mędr - cy świa - ta, mo - nar - cho - wie, Gdzie śpiesz - nie dą -
ży - cie? Po - wiedz - cięz nam, Trzej Kró - lo - wie, chce - cie wi - dzieć
Dzie - cię? O - no w żło - bie, nie ma tro - nu i ber - ła nie
dzier - ży, a pro - roc - two Je - go zgo - nu już się w świe - cie sze - rzy.

Mędrcy świata, monarchowie,
Gdzie śpiesznie dążycie?
Powiedzcież nam, Trzej Królowie,
Chcecie widzieć Dziecię?
Ono w żłobie, nie ma tronu,
I berła nie dźierży,
A proroctwo Jego zgonu,
Już się w świecie szerzy.

**Mędrcy świata, złość okrutna,
Dziecię prześladowuje.
Wieść okropna, wieść to smutna,
Herod spisek knuje:
Nic monarchów nie odstrasza,
Do Betlejem śpieszą,
Gwiazda Zbawcę im ogłasza,
Nadzieją się cieszą.**

Przed Maryją stają spolem,
Niosą Panu dary.
Przed Jezusem biją czołem,
Składają ofiary.
Trzykroć szczęśliwi królowie,
Któż wam nie zazdrości?
Cóż my damy, kto nam powie,
Pałając z miłości?

Tak, jak każą nam kapłani,
Damy dar troisty:
Modły, pracę niosąc w dani,
I żar serca czysty.
To kadzidło, mirrę, złoto
Niesiem, Jezu szczerze,
Co dajemy Ci z ochotą,
Od nas przyjm w ofierze.

Oj, maluśki, maluśki

Polska kolęda ludowa – góralska. Autorów tekstu jest wielu, ale wszyscy są anonimowi. Pierwsze wersje tekstu powstały najprawdopodobniej w XVII wieku. Są dwie wersje:

– onomatopeiczna (*li li li li li laj*), zapis można znaleźć w śpiewniku *Kolędy, czyli zbiór pieśni na Boże Narodzenie dla wygody i nabożeństwa ich mość P.P. Franciszkanek klasztoru św. Jędrzeja*, spisane w Krakowie R.P. 1808. jako kołysankowy charakter kolędy.

- słowna (*Śpiewajmy i grajmy mu, małemu, małemu...*).

Do XVIII wieku zapisanych było 8 pierwszych zwrotek znanych do dziś.

Melodia powstała w Beskidach na Sądeckczyźnie. Autor muzyki nie jest znany.

The image shows a musical score for the song 'Oj, maluśki, maluśki'. It consists of two staves of music in 6/4 time. The first staff starts with a treble clef and a key signature of one flat (B-flat). The melody is written in a simple, folk style. The lyrics are written below the notes. The second staff continues the melody and lyrics. The score includes various musical notations such as triplets, rests, and chord symbols (F, C, G, G7, g, C, F). The lyrics are: 'Oj, ma - lu - śki, ma lu - śki, ma lu - śki ja - ko rę - ka - wie - ka, a - lbo - li tez ja - ko - by, ja - ko - by ka - wa - łe - cek smy - cka.'

Oj, maluski, maluski, maluski, jako rękawicka
Alboli tyz jakoby, jakoby kawalecek smycka.

**Cy nie lepiej by tobie, by Tobie siedzieć było w niebie
Wsak Twój Tatuś kochany, kochany nie wyganiał Ciebie.**

**Tam wciornaska wygoda, wygoda, a tu bieda wszędzie,
Ta Ci teraz dokuca, dokuca, ta i potem będzie.**

**Tam Ty miałeś pościółkę, pościółkę i mietkie piernatki,
Tu na to Twej nie stanie, nie stanie ubozuchnej Matki.**

**Tam kukielki jadaleś, jadaleś z carnuską i miodem,
Tu się tylko zasilać, zasilać musis samym głodem.**

**Tam pijałeś ceć jakie, ceć jakie słodkie małmazyje,
Tu się Twoja gębusia, gębusia lez gorskich napije.**

**Tam Ci zawsze słuzyły, słuzyły prześlicne janioly,
A tu lezys sam jeden, sam jeden jako palec goły.**

**Hej, co się więc takiego, takiego Tobie, Panie stało,
Ześ się na ten kiepski świat, kiepski świat przychodzić zachciało**

Pasterze mili

Popularna kolęda pasterska. Znanych jest wiele jej przekazów i pochodzą głównie z XVIII wieku. Tekst zanotowany bez melodii jest w rękopisach karmelitańskich, Autorem najbardziej popularnej w XIX wieku i śpiewanej obecnie melodii jest Piotr Studziński.

The image shows a musical score for the song 'Pasterze mili'. It consists of three staves of music in 3/4 time, with lyrics written below the notes. Chords are indicated above the notes. The lyrics are: Pa - ste - rze mi - li, coś - cie wi - dzie - li? Wi - dzie - liś - my ma - leń - kie - go Je - zu - sa na - ro - dzo - ne - go, Sy - na Bo - że - go, Sy - na Bo - że - go.

Pasterze mili, coście widzieli?
Widzieliście maleńkiego, Jezusa narodzonego,
Syna Bożego, Syna Bożego.

Co za pałac miał, gdzie gospodą stał?
Szopa bydłu przyzwoita, I to jeszcze źle pokryta,
Pałacem była, Pałacem była.

Jakie łóżeczko, miał Paniąteczko?
Marmur twardy, żłób kamienny, Na tym depozyt zbawienny,
Spoczywał łożu, Spoczywał łożu.

Co za obicie miało to Dziecię?
Wisząc spod strzech pajęczyna, Boga i Maryi Syna,
Obiciem była, Obiciem była.

W jakiej odzieży Pan nieba leży?
Za purpurę, perły drogie, ustroiła Go w ubogie,
pieluszki nędza, pieluszki nędza

Czyli w gospodach? Czy spał w swobodach?
Na barlogu, w ostrem sianie, delikatne spało Panię,
a nie w labędziami, a nie w labędziami

Co za bankiety, co miał za wety?
Pierś niewinnej Mateńki nad kanar słodszych maleńki
Kosztował Panię, a nie w labędziami

Kto asystował? Kto Go pilnował?
Wół i osioł przyklękali, parą Go swą ogrzewali,
a nie w labędziami, a nie w labędziami

Jakie kapele nuciły trele?
Aniołowie Mu śpiewali, my na dudkach przygrywali,
a nie w labędziami, a nie w labędziami

Kto więc śpieszył by Dziecię cieszył?
Józef święty z Panienczką
za melodyjną swą piosneczką
Dziecię cieszyli, Dziecię cieszyli
Jakieście dary dali, ofiary?
Sercaśmy własne oddali, a odchodząc poklękali,
czołem Mu bili, czołem Mu bili

Północ już była

Północ już była to pastorałka której melodię podał w *Pastorałkach i kolędach* z 1843 roku ks. Michał Marcin Mioduszeński.

Tekst drukowany pojawił się w 1785 roku

D A D A D G A
Pół - noc już by - ła, gdy się zja - wi - ła
Któ - raż zo - czy - wszy i zo - ba - czy - wszy,
D G A D
nad blis - ką do - li - ną jas - na łu - na.
krzyk - nął mo - cno Woj tek na Szy - mo - na:
A E A E A
Szy - mo - nie ko - cha - ny, znak to nie - wi - dzia - ny,
D G A D
że ca - łe nie - bo czer - wo - ne. Na bra - ci za - wo - łaj,
A D A
nie - chaj wsta - wa - ja, Ku - ba i Mi - ko - łaj niech wy - pę - dza - ją
D G D G A D
ba - ra - ny i ca - py, ko - źłę - ta i sko - py zam - knio - ne.

*Północ już była, gdy się zjawiała
nad niską doliną jasna luna,
którą zoczywszy i zobaczywszy,
krzyknął mocno Wojtek na Szymona:
Szymonie, kochany, znak to nie widziany,
że całe niebo czerwone!*

*Na braci zawołaj, niechaj wstawają,
Kuba i Mikołaj niech wypędzają
barany i capy, koźłeta i skopy zamknięte.*

*Na te wołania z smacznego spania
porwał się Stach z Grześkiem spadł z broga.
Maciek truchleje, od strachu mdleje,
woła: Uciekajcie, ach, dla Boga!
Grzeško źebro złamał, Stach na nogę chromał,
bo ją w kolanie wywinął.*

*Oj, oj, oj, dla Boga! Pawełek woła:
Uciekajcie prędko, gore stodoła,
Pogorzały szopy i pszeniczne snopy, jagnięta!*

*Leżąc w stodole, patrząc na pole,
ujrzał Bartosz stary Anioły,
które wdzięcznymi głosami
swymi okrzyknęły ziemskie padóły:
na niebie niech chwala Bogu będzie trwała,*

a ludziom pokój na ziemi!

Z narodzenia Pana

Najpopularniejszą wersją pastorałki *Z narodzenia Pana* jest zapis w dodatku do *Śpiewnika kościelnego* ks. Michała Marcina Mioduszeńskiego z 1842 roku. Wzorzec melodyczno-rytmiczny o charakterze hymnu pochwalnego, podobnie jak w kolędach, nawiązuje do marszowego mazura.

Z na - ro - dze - nia Pa - na dzień dziś we - so - ły.
Wy - śpie - wu - ją chwa - łą Bo - gu ży - wio - ły.

Ra - dość lu - dzi wszę - dzie sły - nie, a - niół bu - dzi przy do - li - nie
pa - ste - rzów, co pa - śli pod bo - rem wo - ły.

Z narodzenia Pana dzień dziś wesoły,
Wyśpiewują chwałę Bogu żywioły!
Radość ludzi wszędy słynie,
Anioł budzi przy dolinie
Pasterzów, co paśli pod borem woły!

Wypada wśród nocy ogień z obłoku!
Dumają pasterze przy tym widoku.
Każdy pyta, co się dzieje,
Czy nie świta, czy nie dnieje,
Skąd ta luna bije, tak miła oku?

Ale gdy anielskie głosy słyszeli,
Zaraz do Betlejem prosto bieżeli.
Tam witali w żłobie Pana,
Poklękali na kolana
I oddali dary, co z sobą wzięli.

Potem wykrzyknęli w głos, na przemiany,
Żyj, Jezu maleńki, na świat wydany:
Bądź Ci, Panie, od nas chwała,
Nieustannie wiecznie trwała;
Żyj, żyj, Zbawicielu, z nieba zesłany.

Odchodząc z Betlejem pełni wesela,
Że już Bóg wysłuchał próśb Izraela,
Gdyż tej nocy to widzieli,
Co Prorocy widzieć chcieli,
W ciele ludzkim Boga i Zbawiciela.

I my z pastuszkami dziś się radujmy,
Chwałę z aniołami wraz wyśpiewujmy!
Bo ten Jezus, z nieba dany,

**Weźmie nas między niebiany,
Tylko Go z całego serca miłujmy**

Ach ubogi żłobie

Tekst polskiej kolędy, zachowany w rękopisach, pochodzi z XVIII wieku i autor nie jest znany. Zapis melodii, z XVIII wieku, zachował się w *Pastorałkach i kolędach* ks. Michała Marcina Mioduszeńskiego (1843 rok). Melodię znaną obecnie, autorstwa Piotra Studzińskiego, odnotował ks. Jan Siedlecki w *Śpiewniczku zawierającym pieśni kościelne* w 1878 roku. Odbiega ona jednak od tej spisanej w rękopisie z XVIII wieku i innych licznych wersji.

Ach, u - bo - gi żło - bie cóż ja wi - dzie w To - bie?
Droż - szy wi - dok niż ma nie - bo, w ma - leń - kiej O - so - bie.
Droż - szy wi - dok niż ma nie - bo, w ma - leń - kiej O - so - bie.

Ach ubogi żłobie, Cóż ja widzę w tobie?

Droższy widok niż ma niebo,

W maleńkiej osobie,

Droższy widok niż ma niebo,

W maleńkiej osobie.

Zbawicielu drogi, Takżeś to ubogi,
Opuściłeś śliczne niebo,
Obrałeś barłogi
Opuściłeś śliczne niebo,
Obrałeś barłogi

Czyżeś nie mógł Sobie, W największej ozdobie,
Obrać pałacu drogiego,
Nie w tym leżeć żłobie?
Obrać pałacu drogiego,
Nie w tym leżeć żłobie?

Gdy na świat przybywasz, Grzechy z niego zmywasz,
A na zmycie tej sprośności,
Gorzkie łzy wylewasz.
A na zmycie tej sprośności,
Gorzkie łzy wylewasz.

Któż tu nie struchleje, Wszystek nie zdrętwieje,
Któż Cię widząc płaczącego,
Łzami nie zaleje?
Któż Cię widząc płaczącego,
Łzami nie zaleje?

Przed Tobą padamy, Czołem uderzamy,
Witając Cię w tej stajence,
Między bydlętami.
Witając Cię w tej stajence,
Między bydlętami.

Zmiłuj się nad nami, Obmyj z grzechów łzami
I przyjmij serca skruszone,
Które Ci składamy.
I przyjmij serca skruszone,
Które Ci składamy.

Nowy Rok bieży

Tekst i melodia tej pieśni znajdują się w rękopisie *Zabawa przy Nowonarodzonym* z początku XVIII wieku. Kolęda należy do kolęd narracyjnych, opowiadających: *Leży Dzieciątko jak jagniątko:/ A gdzie, gdzie?*.

Utwór ten ma wiele różnych wersji tekstów i melodii. Na podstawie tej kolędy powstała pieśń legionowa, przedstawiająca krajobraz i nastroje żołnierzy po walce z Moskalami

D e D A

No - wy rok bie - ży, w ja - seł - kach le - ży: A kto, kto?

D G D e A D A D

Dzie - cią - tko ma - łą, daj - cie Mu chwa - łą na zie - mi.

Nowy rok bieży, w jasełkach leży, A kto, kto?
Dzieciątko małe, dajcie mu chwałę, Na ziemi.

*Leży dzieciątko jako jagniątko, A gdzie, gdzie?
W Betleem mieście, tam się pospieszcie, Znajdziecie.*

*Jak go poznamy, gdy go nie znamy, Jezusa?
Podło uwity, nie w aksamity, Ubogo.*

*Wół, osioł ziewa, parą zagrzewa, . A jakoż?
Kłęcząc, padając, chwałę oddając, przy źłobie.*

*Anieli grają, wdzięcznie śpiewają, A co, co?
Niech chwała będzie, zawsze i wszędzie Dzieciątku.*

*Królowie jadą z wielką gromadą, A skąd, skąd?
Od Wschodu słońca, szukają końca Zbawienia.*

*Skarb otwierają, dary dawają... A komu?
Wielcy Królowie, możni Panowie, Dzieciątku.*

*Pójdźcie Kapłani do tejże stajni, A proście:
Niech w rękach waszych a ustach naszych, Bóg rośnie.*

*Pójdź miła młodzi, Jezus się rodzi W stajence,
Daryc przynosi, rączki podnosi, Dziecięce.*

*Pójdźcie panienki do tej stajenki, Klękajcie,
Wasz oblubieniec da rajski wieniec, Dziękujcie.*

Dlaczego dzisiaj

Kolęda została zapisana w *Śpiewniku kościelnym* ks. Jana Siedleckiego wraz z informacją, że twórcą melodii jest Markiewicz. Autor słów nie jest znany.

W 1930 roku pojawiła się w *Śpiewniku kościelnym Katolickim* Tomasza Flaszki, natomiast w 1943 roku – w zbiorze ks. Józefa Cybulskiego *Kantyczki, czyli zbiór najpiękniejszych kolęd i pastorałek*.

D A D A

Dla - cze - go dzi - siał wśród no - cy dnie - je,

A e A D

i ja - ko słoń - ce nie - bo ja - śnie - je?

fis G D

Chry - stus, Chry - stus nam się na - ro - dził,

a e A D

a - by nas od pie - kła o - swo - bo - dził.

Dlaczego dzisiaj wśród nocy dnieje,
I jako słońce niebo jaśnieje?
Chrystus, Chrystus nam się narodził,
Aby nas od piekła oswobodził.

**Dlaczego dzisiaj Boży Aniele,
Ogłaszasz ludziom wielkie wesele?
Chrystus, Chrystus nam się narodził,
Aby nas od piekła oswobodził.**

**Czemuż pasterze do szopy śpieszą?
I podarunki ze sobą niosą?
Chrystus, Chrystus nam się narodził,
Aby nas od piekła oswobodził.**

**Dlaczego gwiazda nad podziw świeci,
I przed Królami tak szybko leci?
Chrystus, Chrystus nam się narodził,
Aby nas od piekła oswobodził.**

Jezus malusieńki

Melodia i słowa pochodzą z XVIII wieku. Kolęda była niezwykle popularna w klasztorach żeńskich. Kolęda podana przez ks. Michała Marcina Mioduszewskiego w *Pastorałkach i kolędach* z 1843 roku nieznacznie różni się od wersji śpiewanej współcześnie.

The image shows a musical score for the carol 'Jezus malusieńki'. It consists of three staves of music in 3/4 time, written in treble clef. The melody is simple and folk-like. Above the first staff, the chords 'a' and 'E' are marked. Above the second staff, the chords 'd', 'C', 'A7', 'd', and 'A' are marked. Above the third staff, the chords 'd', 'C', 'A7', 'd', 'G', and 'C' are marked. The lyrics are written below the notes.

Je - zus ma - lu - sień - ki le - ży wśród sta - jen - ki.
Pła - cze z zimna, nie da - ła Mu ma - tu - sia su - kien - ki.
Pła - cze z zimna, nie da - ła Mu ma - tu - sia su - kien - ki.

*Jezus malusieńki leży wśród stajenki
Płacz z zimna nie dała mu matula sukienki.
Płacz z zimna nie dała mu matula sukienki.*

*Bo uboga była, rąbek z głowy zdjęła,
w który Dziecię owinąwszy, siankiem go okryła
w który Dziecię owinąwszy, siankiem go okryła*

*Nie ma kolebeczki, ani poduszczeni,
We żłobie Mu położyła siana pod główeczki.
We żłobie Mu położyła siana pod główeczki.*

*Gdy Dziecina kwili, patrzy w każdej chwili.
Na Dzieciątko boskie w żłóbku, oko jej nie myli.
Na Dzieciątko boskie w żłóbku, oko jej nie myli*

*Panienska truchleje, a mówiąc łzy leje
O mój Synu ! Wola Twoja, nie moja się dzieje.
O mój Synu ! Wola Twoja, nie moja się dzieje*

*Tylko nie płacz, proszę, bo żalu nie zniosę,
Dosyć go mam z męki Twojej, którą w sercu noszę.
Dosyć go mam z męki Twojej, którą w sercu noszę.*

Mizerna cicha, stajenka licha

Kolęda polska, do której słowa napisał Teofil Lenartowicz – polski etnograf, rzeźbiarz i poeta romantyczny – w kanonie kolęd zajmuje bardzo ważne miejsce. Tekst kolędy po raz pierwszy został wydany w *Szopce* w 1849 roku. Oryginalny tekst składał się z 11 strof.

Pierwotną melodię napisał ks. Jakub Wrzeciono, ale najbardziej znaną jest wersja Jana Galla i to jemu przypisuje się autorstwo. Linie melodyczne opracowali również inni – m. in. J. Czubki, J. Kaszycki, S. Niewiadomski i E. Urbanek.

Mi-zer-na, ci - cha sta-jen-ka li - cha peł-na nie - bie - skiej chwa - ły.
O - to le - żą - cy, przed na - mi śpią - cy w pro - mie - niach Je - zus ma - ły.

Mizerna, cicha, stajenka licha,
Pełna niebieskiej chwały.
Oto leżący, przed nami śpiący
W promieniach Jezus mały.

**Przed nim anieli w locie stanęli
I pochyleni klęczą
Z włosy złotymi, z skrzydły białymi
Pod malowaną tęczą.**

**Wielkie zdziwienie, wszelkie stworzenie,
Cały świat orzeźwiony:
Mądrość mądrości, Światłość światłości,
Jezus wcielony.**

**I oto mnodzy ludzie ubodzy,
Radzi oglądać Pana,
Pełni natchnienia, pewni zbawienia
Upadli na kolana.**

**Długo wzdychali, długo wzdychali,
Aż niebo rozgorzało,
Piekło zawarte, niebo otwarte,
Słowo Ciałem się stało.**

**Śpi jeszcze senne, Dziecię promienne,
W ciszy ubogiej strzechy;
Na licach białych, na ustach małych
Migają się uśmiechy**

**Jako w kościele, choć ludzi wiele.
Cisza pobożna wieje,
Oczy się roszą, dusze się wznoszą,
Płyną w serca nadzieje.**

**Lulaj Dziecino, lulaj, ptaszyno,
Nasze umiłowanie;**

**Gdy się rozbudzi w tej rzeszy ludzi,
Zbawienie się nam stanie.**

**Oto Maryja, czysta lilija,
Przy Niej staruszek drżący.
Stoją przed nami, przed pastuszkami,
Tacy uśmiechający.**

**Hej, ludzie prości, Bóg z nami gości,
Skończony czas niedoli.
On daje siebie, chwała na Niebie,
Pokój ludziom dobrej woli.**

**Radość na ziemi, Pan nad wszystkimi
Roztacza blask poranny.
Przepaść zawarta, upadek czarta,
Zstępuje Pan nad pany.**

W żłobie leży

W żłobie leży to jedna ze znanych polskich kolęd, powstała w XVII lub XVIII wieku.

Autorem jest najprawdopodobniej kaznodzieja królewski ks. Piotr Skarga.

Zachowały się dwie wersje melodii. Śpiewaną XVIII wieku notuje tabulatura organowa a druga zamieszczona przez ks. Michała Marcina Mioduszewskiego w *Śpiewniku kościelnym*. (1838 - 1853).

D e A D

W żło-bie le - ży, któż po-bie - ży, ko - lę - do - wać Ma-le-mu,
Je - zu-so - wi, Chry-stu-so - wi, dziś nam na - ro - dzo-ne-mu?

D G e A

Pas - tusz - ko - wie, przy - by - waj - cie, Je - - mu wdzię - cznie

D h G A D

przy - gry - waj - cie, ja - ko Pa - nu na - sze - mu.

W żłobie leży, któż pobieży kolędować małemu
Jezusowi Chrystusowi, dziś do nas zesłanemu?
Pastuszkowie przybywajcie, Jemu wdzięcznie przygrywajcie,
Jako Panu naszemu.

**My zaś sami z piosneczkami za wami pośpieszmy,
A tak Tego Maleńkiego niech wszyscy zobaczymy:
Jak ubogo narodzony płacze w stajni położony,
Więc Go dziś ucieszymy.**

**Najprzód tedy niechaj wszędy zabrzmie świat z wesołości,
Że posłany nam jest dany Emanuel w niskości;
Jego tedy przywitajmy, z Aniołami zaśpiewajmy:
„Chwała na wysokości!”**

**Witaj, Panie, cóż się stanie, że rozkoszy niebieskie
Opuściłeś a zstąpiłeś na te niskości ziemskie?
Miłość Twoja to sprawiła, by człowieka wywyższyła
Pod nieba Empirejskie.**

**Czem w żłóbeczku nie w łóżeczku na siankuś położony?
Wraz z bydlętą, nie z Paniętą, w stajni jesteś złożony?
By człek sianu przyrównany, grzesznik bydlęciami nazwany,
Przeze Mnie był zbawiony.**

**Twoje państwo i poddaństwo jest świat cały, o Boże!
Tyś polny kwiat, czemuż Cię świat przyjąć nie chce, chód może?
Bo świat doczesna wolności zwykł kochać, Mnie zaś w swej złości
Krzyżowe ściele łoże.**

Teksty, historie kolęd zaczerpnęliśmy z "Kolędy Niebiańskim piórem pisane", autor koncepcji Aleksandra Topczewska, Wydawnictwa Sfinks.